

קָבֵץ

שיחות מזהרא"ש

דבורים נוראים ונפלאים,
מעוררים מעירים ומחזקים,
אשר מתוך הנחל נובע מקור חכמה נובעים,
להחיות נפש כל חי ומשם ישקון העדרים,
להתחזק בעבודת הבורא בכל דרגה שיהיו נמצאים

שיחת מרן מזהרא"ש שליט"א מענין 'זמן'

ידבר נפלאות ממשג הזמן איך שהוא בריאה של הקדוש ברוך הוא וידבר
מענין שכל עבודת השם היא תחת שעבוד הזמן, ואף על פי כן הצדיקים מרב
דבקוהם הם לפעמים למעלה מהזמן, ויחזק לדבק את עצמו בו יתברך.

יצא לאור לקראת שבת פרשת ותרז תשע"ג

על ידי תלמידי מתיבתא היכל הקדש
חסידי ברסלב
עיר הקדש ירושלים תוכב"א

שִׁיחַת כְּבוֹד קְדוּשַׁת מָרְן מוֹתֵרָא"ש שְׁלִיט"א

בְּעֵינֵי מִשְׁגַּח הַזְּמַן

ידבר נפלאות ממשגח הזמן איך שהוא בריאה של הקדוש ברוך הוא וידבר מענין שכל עבודת השם היא תחת הזמן וצריך להיות משעבד לו, ואף על פי כן הצדיקים מרב דבקוהם הם לפעמים למעלה מהזמן, ויחזק לדבק את עצמו בו יתברך.

הזמן הוא חלק מהדו"ש הבריאה

מוֹתֵרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁכָל הַמִּשְׁגַּח שֶׁל "זְמַן" הוּא דְבַר נֶעְלָם וְנִסְתָּר מְאֹד, כִּי מֵצַד אֶחָד זְמַן הוּא חֵלֶק מִהַבְּרִיאָה שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כ) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְגו', שָׁנָם הַ"שֵׁשֶׁת יָמִים" הֵם חֵלֶק מִהַדוּשׁ הַבְּרִיאָה שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (בְּמוֹקָא בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ בְּחִינֵי עַל הַתּוֹרָה שְׁמוֹת כ' פְּסוּק יא).

יש קשר לזמן לכל ענין עבודת השם

וְכֵן כְּתוּבוֹ הַמְּפָרְשִׁים (עֵינֵי מוֹתֵר"ל) עַל "בְּרֵאשִׁית" בְּרָא אֱלֹקִים, שֶׁ"בְּרֵאשִׁית", שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת הַזְּמַן, בְּרָא אֱלֹקִים, בְּיַחַד עִם שְׂאֵר כָּל הַבְּרִיאָה, וְחִמּוּן מִצּוֹת הַתּוֹרָה מְקַשְׁרוֹת וּמְשַׁעֲבָדוֹת אֶל הַזְּמַן, וְדִיקָא עַל יְדֵי הַזְּמַן אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מַה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי יֵשׁ מִצְוֹת בְּיוֹם, וְיֵשׁ מִצְוֹת בְּלַיְלָה, וְיֵשׁ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע וְתַפְלָה, וְשִׁבְתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, וְלְכָל עֵת וְזְמַן יֵשׁ עֲבוּדוֹת וּמִצְוֹת מִיְהוּדוֹת,

אבל מצד שני, רוחניות אלקותו יתברך למעלה מן הזמן, כי השם יתברך למעלה מן הזמן, וכל מה שמתדבק בו יתברך, ונתגדל המוח והשכל, כד מתבטל הזמן (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן סא), ואם כן איך שני הפכים אלו מסתדרים ביחד, מצד אחד יש קשר ושעבוד לבן אדם תחת הזמן, ומצד שני צריך להתעלות למעלה מן הזמן?

בכל שנדבק יותר בה' משיג את עניו הזמן

אבל התרוץ הוא, כמז שמתנהג בשאר עבודות המקשרות לעבודת השם יתברך, כפי שאדם מקדש ומטהר מחו ומחשבתו, כד מתהיל להבין שגם עם גשמיות גופו, אפשר לו לעבוד את השם יתברך, ואכילה ושתייה ושאר צרכי הגוף, כלם נחשבים לעבודת ה' יתברך, ואדרבה, דיקא מבשר גופו זוכה להשיג השגות אלקות, וכמו שכתוב (איוב יט) ומבשרי אחזה אלוק (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ב), וכן הוא בדיוק בענין "זמן", כשאדם זוכה לעלות ולהתדבק בהשם יתברך, אזי משיג שכל הזמן חלק מאלקותו יתברך, ואפשר להתדבק בו יתברך בכל עת ובכל זמן, ואין שום זמן שלא יוכל לעבד בו את השם יתברך, ולכן אף על פי שיש מצוות התורה המקשרות אל הזמן, וצריכים לקיים אותן בעתן ובזמנן בתכלית הזמירות והשלמות, אף על פי כן אין הזמן מגביל ומונע אדם

מלהתדבק בו יתברך, ויכול לעלות ולהתדבק בו יתברך בכל עת ובכל זמן, וזה נקרא שאדם הגיע להשגה שלמעלה מן הזמן, עד שאין הזמן אצלו שום מניעה מלעבד את השם יתברך, כי תמיד מוצא אלקותו יתברך בכל עת ובכל זמן, ואין שום זמן בעולם שיפריע אותו מלעבד את השם יתברך באמת.

טעם שהצדיקים מאחרים זמן שנקבע

ואמר מוהר"א ש"נ", שמוזה בא שלפעמים הצדיקים מתאחרים לבוא בזמן לאיזה דבר שנקבע לו זמן, כי מחמת גדל מהם ודבקותם בתקדוש ברוד הוא, שכחו לגמרי מהפושג של זמן, ואף על פי שהבטיחו להגיע בזמן מסים, אבל לא שמו לב שבין כך ובין כך עבר פמה וכמה שעות, ולא הרגישו כלל בהעברת הזמן, וכעין שאמר רבנו ז"ל פעם לגבי שבת קדש, שאדם יכול לכסוף ולהשתוקק לתקדוש ברוד הוא כליל שבת קדש, ולא ידע כלל איפוא חלף כל חלילה, כי מרב דבקותו בקדשת שבת, נשכח ממנו כל הפושג של זמן, ולא הרגיש שתזמן חלף ועבר כל כך במהירות.

המחדשים חדושי תורה פורח להם הזמן

ואמר מוהר"א ש"נ", שדבר זה שכית ביותר, אצל מי שזוכה לחדש חדושי תורה, שבשעה שיושב וכותב דברי תורה, או לומד חדושי

תורה עם אחרים, מתבטל אצלם כל המשג של זמן, ואינו יודע כלל איפוא הזמן הזה, וכמו שפעם אמר רבנו זל לאנשי שלומנו, שהיה יכול להחזיק אותם בענין אמירת התורה שלשה ימים ושלשה לילות ולא ידעו בין יום ללילה כלל (חיי מוהר"ן סימן שנו), וכמו שאומרים בהגדה של ליל פסח, שהצדיקים היו מסבין בבני ברק ומספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה, עד שבאו תלמידיהם, ואמרו, רבותינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית, פי היו עסוקים בדבקות נפלאה בזאת בספור יציאת מצרים ובהדושי תורה, ולא הרגישו כלל בהעברת הזמן, עד שהתלמידים, שהיו עדין קשורים למשג של זמן, באו והזכירו אותם, שהגיע זמן קריאת שמע של שחרית.

לאנשים יש קשיות על הצדיקים בענין הזמן

ואמר מוהר"א ש"נ, שידיעה זאת ידיעה חשובה מאד, פי יש להרבה בני אדם קשיות גדולות על הצדיקים, שלפעמים מבטיחים שיזפיעו באיזה מקום בשעה מסימת, ולכפוף מתאחרים, ויש לאנשים קשיות גדולות עליהם, ויש שנזופלים בדעתם כל כך עד שמתרחקים לגמרי מן הצדיקים מחמת זה, ואלו היו יודעים שאין זה האשמה של הצדיק כלל, רק מחמת גדל דבקותו בהשם יתברך.

מחמת שעמק אז באיזה דבר שבקדשה, זה אשר גרם שלא הרגיש בהעברת הזמן, לא היה קשה להם כלל, ולכן בשאדם יודע זאת מקדם, שאי אפשר לדרוש שצדיק יופיע בדיוק בזמן שנקבע, כי אולי יהיה עסוק אז באיזה דבר נחוץ, או בדבקות עליונה, על ידי זה לא תהינה לו שום קשיים כלל.

הנביא עבדיה גלה עניו התאחרות הזמן אצל הצדיק ואמר מוהר"א ש נ"י, שמצינו מפרש בתנ"ך (מלכים א' פרק יח), שעבדיהו ידע מסוד הנה, ולכן לא רצה לקבץ זמן שיפגש אליהו הנביא עם אחאב, וכשאמר אליהו הנביא אל עבדיהו שילך אל אחאב, ויאמר לו שרוצה להתראות עמו, אמר לו עבדיהו, (שם פסוק יב): "יהיה אני אלק מאתך ורוח ה' ישאך על אשר לא אדע, ובאתי להגיד לאחאב ולא ימצאך ותרגני, ועבדך ירא את ה' מנעוריו", ואז נשבע לו אליהו שיתראה עמו, ואז הלך עבדיהו אל אחאב והודיע לו, הרי שעבדיהו ידע מסוד הנה, שאצל צדיק אמת, קשה מאד לקבץ זמן של פגישה, כי פן ואולי ישא אותו רוח ה' פתאום בדבקות גדולה, ולא יהיה אפשר לקיים הבטחתו, ואם יודעים זאת מקדם אזי נצולים מכל מיני שאלות וחלישות הדעת, ולא תהינה לאדם שום קשיים על הצדיקים כלל.

בין שעה שתיים ושלש

וספר מוהרא"ש נ"י, שהרב הקדוש רבי מרדכי מנדבורנה זי"ע פעם
 חבטיח לאנשיו, שיזפיע לאיזה מסבה בין שעה שתיים ושלש (צווישען
 צוויי און דריי), ולבסוף הופיע בשעה חמש, וכשראה הרב הקדוש רבי
 מרדכי שאנשים התפלאו מאד על אחורו, ענה ואמר להם, הנה
 תראו שבאתי בין "שתיים ושלש", שהרי "שתיים ושלש" ביחד הם
 חמש... הרי השבון הצדיקים הוא השבון אחרת לגמרי, ואשרי מי
 שאינו שואל עליהם קשיות כלל.

האם יום בעת שמוא הגיע הלילה - - -

וכמה פעמים שמענו מפי מוהרא"ש נ"י, אחר שיצא מחדרו שהיה
 עסוק בזה בכתיבת הדישי תורה, שבשעה שישב בחדרו לא היה
 יודע כלל באיזה עולם הוא נמצא, וגם לא זכר שיש משג של זמן,
 ולא הפיר אם עדין יום או כבר הגיע הלילה, ולפעמים בא מאחר
 קצת לזמן תפלת המנחה, ואמר, תאמינו לי, שלא ידעתי כלל
 איפוא השעון עומד, רק מן השמים הזכירו אותי שעדין לא
 התפללתי מנחה, וכי ששמע זאת מפי מוהרא"ש נ"י, היה מתנוצץ
 לו קצת ענין של השגה "למעלה מן הזמן", אשרי הזוכה לקשר כל
 שעותיו ורגעיו אל השם יתברך.

